

Izhaja v Trstu
vsako soboto opoldne.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Uredništvo in upravnništvo
ul. del Lavatoio
št. 1, I.
Telefon 18-67.

NARODNI DELAVEC

Posamezne štev. se
prodajajo po 6 stot.
Inserati se računajo
na milimetre v širo-
kosti na kolone, in
sicer po 8 stot. za
vsaki mm. Za več
nego 10kratno obja-
vo pa po dogovoru.
Naročnina za celo
leto K 4.—; za pol in
četrt leta razmerno.

Glasilo „Narodne delavske organizacije“ in „Zveze jugoslovanskih železničarjev“.

Slovenski delavci!

S 1. februarjem t. l. se je otvorilo v krilu N. D. O. strokovno tajništvo. Na čelu mu stoji tov. Anton Elkar, ki ga je N. D. O. nalašč v to svrha najela. Stem je N. D. O. napravila velik korak naprej v smeri povzdige svojega notranjega ustroja.

Strokovno tajništvo bo odsedaj naprej matica, okolu katere se bo osredotočevalo vse katerokoli strokovno delo, sploh vse, kar spada pod pojem politike dela. Strokovno tajništvo je poklicano, da ustvari podlago za uravno vpraševanja [po delu, otvoritev novih delavskih tržišč in izravnavo odnosa med kapitalom in delom. Stalno poslujoč urad za preskrbljevanje dela, hitro posredovanje v vseh sporih, raznovrstne intervencije, vodstvo mezdnih in sploh delavskih gibanj, dajanje navodil in nasvetov vsak dan ob stalno določenih uradničnih urah, stalna evidenca in v zvezi s tem priobčevanje periodičnih poročil o delavskem gibanju, to in marsikaj drugega bo naloga in smoter novoustanovljenega strokovnega tajništva.

A neglede na gori omenjene nove naprave, bo strokovno tajništvo z vsemi močmi, z živo in pisano besedo delalo neprenehoma na uvrstitvi že obstoječih in na snovanju novih strokovnih (profesionalnih) organizacij. V tem oziru si moramo priznati, da je treba še veliko in veliko dela. Ne smemo prezreti, da je podlaga, rekli bi, izvir vsake moderne, svoje naloge zavedajoče se organizacije, samo v združitvi poedinih strok v posebne strokovne (profesionalne) skupine. Da se to doseže, je potrebno dolgotrajno, vztrajno in smotreno delo. Strokovne skupine morajo imeti na razpolago voditelja, ki jim bo vedno stal na razpolago, da, ki si je ustanavljanje in napredovanje strokovnih organizacij izbral kot poklic. Temu primerno smo si najeli posebnega uradnika, strokovnega tajnika. Lahko rečemo, čaka novo življenje naše strokovne organizacije in stem N. D. O.

V boju za emancipacijo proletariata zavzema časnikarstvo veleodlično mesto. Dobro urejevan strokovni list je predpogoj vsakega na široki podlagi zasnovanega delovanja. Tudi temu je odbor N. D. O. ustregel. Odsedaj naprej bo „Narodni Delavec“ zadobil popolnoma novo lice. Po premaganih težavah, se bo delalo na to, da izide dvakrat na teden. Za sedaj naznanjamo le to, da bo „Narodni Delavec“ v smislu od vseh strani izraženih želj s prih. štev. začel izhajati v petek zvečer.

Slovenski delavci iz mesta in okolice! Časi so resni. Tega se zaveda odbor N. D. O. Zato vam je, da si z velikimi žrtvami, otvoril strokovno tajništvo. Zavedajte se tudi vi resnosti trenutka, ki ključ na ves glas: slovenski delavci iz mesta in okolice, vsi v Narodno delavsko organizacijo!

Veliki ples narodnega delavstva

tako smemo po vsej pravici imenovati ples, ki ga priredi „Narodna delavska organizacija“ na pustni torek zvečer v tržaškem „Narodnem domu“, bo gotovo združil v veseli zabavi vse, kar čuti slovensko in obče slovansko narodno v Trstu in njegovi okolici. In prav je tako! Ako kdo zasluži poštenega razvedrila, je to naše slovensko delavstvo. Ni dovolj težkega dela in napore od jutra pa do mraka, ni dovolj, da se delavec-trpin ubija noč in dan, da zasluži pred vsem delodajalcu, kar zahteva od njega, daleč potem zadaj pride šele njegova težka skrb, kako naj vzdržuje sebe in svojo družino, a to ni dovolj, najbrž-kejši občutek ga mora obdajati, ko vidi, kako pritiska nanj tujec povsod, kako rastejo sovražniki proti njemu, kakor gobe ob dežju — in naj ne bi potem ta uboga para slovenski delavec smel vsaj enkrat v letu imeti veselega večera, dobre in poštene zabave! Smešno, naravnost smešno! Ako kdo zasluži take zabave, je zasluži on. Zato pa narodno delavstvo Trsta in okolice, v torek vse na tvojo lastno prireditve, tebi samemu v zabavo in razvedrilo! Ob enem pa smemo pričakovati tudi z vso gotovostjo, da bo ostalo narodno občinstvo vedelo ceniti to prireditve, tako kakor v resnici zasluži, zlasti se, ker je čisti dobiček namenjen bolniškemu in podpornemu zakladu. Torej le med nas, naše žuljave roke so pripravljene, da Vas prijateljsko objamejo, da se v bratski ljubezni položi v vaše. — Torej v torek, ko ves Trst, kar ni našega, naravnost blazni v svojem res pustnem navdušenju, pridite vi vsi, narodni delavci in njihovi prijatelji, v „Narodni dom“, da preživimo lep večer v poštenu, prijetni zabavi! Na svidenje torej ne v najobilnejšem, pač pa v polnem številu!

Veliki ples „Narodne delavske organizacije“ se vrši na pustni torek v tržaškem „Narodnem domu“. Začetek ob 6 uri zvečer. Vstopnina 1 K.

.. ZVEZA ..

JUGOSLOVANSKIH ŽELEZNIČARJEV.
Poziv slovenskim železničarjem.
Volitve v zavarovalnico proti nezgodam.

»Zveza jugoslovanskih železničarjev, ustanovljena sicer šele meseca oktobra lanskega leta, kliče vse slovenske železničarje prvič k volitvam, ki so zelo važne za naš stanovski interes.

Voliti je treba delegata in namestnika v „Zavarovalnico proti nezgodam avstrijskih železnic“ za okraj tržaškega ravnateljstva c. kr. državnih železnic, katera volitev se bo v kratkem vršila.

»Zavarovalnica proti nezgodam« je za nas železničarje **velevažnega pomena**, in to ne samo za nas, ampak tudi za naše žene in otroke.

Radi tega nam je treba paziti, da dobimo v ta vlevažni zavod zastopnike, ki bodo **odločno** zastopali naše interese.

Vsak naj voli kandidate, priporočene po zaupnikih »Zveze jugoslovanskih železničarjev«. Ti kandidati se ne bodo zbal ničesar, povsod in vselej hočejo zastopati naše stanovske interese in nas braniti proti krivicam, pa naj bi bile nam zadane od te ali one strani.

Pravico voliti imajo vsi železničarji in železniški delavci; vsak mora dobiti glasovnico.

Za okraj tržaškega ravnateljstva se priporočata sledeča kandidata, katerih imeni naj zapiše vsak slovenski železničar na svojo glasovnico:

DELEGAT:

Stekar Ivan,

postajni ekspedijent, Trst.

NAMESTNIK:

Prosen Avgust,

kurjač v Gorici.

Minulo povišanje plač delavcem.

Akoravno minulo povišanje plač delavcem državne železnice ni bilo bogve kako izdatno, vendar se ga je razveselil sleherni, ki ga je bil deležen. Povišalo se je samo za 10 vinarjev na dan, vendar pa je vsaj v trenutku vplivalo dejstvo, da je bilo to veljavno nazaj od 1. januarja do 31. dec. 1909. Ministrstvo je dovolilo v to kredita K 52.000.—. Ni ravno velika svota za celo območje tržaške direkcije in bi se menilo, da se torej ta svota tudi pošteno porabi, ker je c. kr. železniško ministrstvo prepustilo popolnoma c. kr. ravnateljstvu v Trstu, kako in komu naj razdeli to svoto. Ravnateljstvo je šlo torej na delo in razdelilo seveda zopet tako, da je bilo dosti upravičenih pritožb. Upravičenih, pravimo, ker ravnateljstvo je postopalo krivično. Mislil bi vsaj človek, da se denar, kateri je namenjen za poboljšek plače železniškemu delavcu, tudi res porabi v namenjeno svrhu. A kaj še! Pojavili so se zopet birokrati, ki pri krasnih svojih plačah ne čutijo pomanjkanja, in to od ravnatelja do zadnjega predstojnika, ki je imel nalogo, osrečiti uboge delavce z malenkostnim poviškom njihove dnevne plače. Ti gospodje, ki ne vedo, kaj se pravi težko delati celi dan, izrabljati svoje telesne moči takorekoč tudi njim v prid, ti gospodje seveda tudi ne čutijo, da potrebuje delavec za okrepilo svojega telesa tečne hrane in da ima večinoma tudi družino, ki mora tudi živeti.

In ti gospodje so s hladnim birokratskim srcem pritrgali marsikateremu delavcu namenjeno povišanje plače in so dali delavcem namenjeni povišek zopet nazaj v blagajno c. kr. železniškega ministrstva, ker je odredba tako imenitna, da mora denar, ki se ne izplača v starem letu, nazaj in naj bi bil ravnal dotični predstojnik še tako krivično nasproti svojim izročnim mu žrtvam.

Najlepše pa se je zgodilo v centrali sami. Za centralo je bilo namenjenih K 1600.— izplačana pa menda ni bila niti ena krona. Tam imajo namreč mnogo pomožnih moči, ki se uporabljajo za administrativno in tehnično delo. Kadar gre za povišanje plač delavcem, takrat se jim reče, da niso delavci, akoravno se štejejo za delavce. Kadar pa prosijo morda za

povišanje svoje plače kot pomožne moči, jim pa dajo pod nos, da so v [kategoriji] delavcev, in se jim plače radi drugih ne morejo povišati. In tako se izrabljajo taki reveži po 3 do 6 let in več z dnevno plačo K 2,80 do K 3,20.

Prašamo zdaj slavno c. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu, zakaj je prikrajšalo upravičenim ubogim delavcem vseh kategorij nazaj do leta 1906 pobljšek in položilo nazaj v blagajno več tisoč kron? Ali se morda hoče na ta način prikupiti c. kr. železniškemu ministrstvu? Odgovor bi bil prav interesanten!

C. kr. vzdrževalnem odseku železnice Trst. — Vzdrževalnemu odseku (sekciji) bi položili na srce, da naj ravna z delavci pri vzdrževanju proge, in to posebno v prosti luki, malo bolj človeško. Mnogokrat se pripeti, da pridejo delavci, svesti si svoje dolžnosti, na delo ob predpisani uri jutraj. Vreme je malo deževno in jih ne ovira pri delu. Železniški mojster pride ob 8. uri v službo in spozna, da je za upravo železnice bolj ugodno, ako se delo ustavi. Dobro, ne imeli bi bogve kaj proti temu. Ali ko so delavci srečno napravili v prid železnice že četrta dnevina, naznani železniški mojster, da naj puste delo in gredo domov, ker dežuje. — In za to njih delo ne dobe nobene odškodnine. To je zloraba prožnih delavcev, in bi se prosili sekcijo, kakor ravnateljstvo, da se tako krivično ravnanje z delavci ustavi. Naj se jim plača dovršeno delo, pa mirna Bosna.

Najbolj pa se odlikuje v zatiranju delavcev stavbni komisar Luzzatto, ki oblastno kot visok gospod smatra vsakega delavca za nekakega sužnja. In ko so se delavci pritožili nad prikrajšanjem svoje plače, je odgovoril mogočno in samozvestno: to vam mora plačati železniški mojster. Kdo bi se ne smejal takemu modrovanju? Iz tega sledi, da tega prikrajšanja plače ni kriv železniški mojster, ampak dobrosrčni (?) stavbni komisar Luzzatto, ki pa more ravnati tako vendar le v sporazumu s c. kr. sekcijo za vzdrževanje proge Trst.

Zopet terorizem. Izvedeli smo iz Sv. Lucije, da se tudi tam odlikuje nekdo v pritisku na delavce, ki nočejo pripoznati mednarodnega boga ali internacionalne organizacije železničarjev in so se kot značajni sinovi slovenskega naroda vpisali v »Zvezo jugoslovanskih železničarjev«. Našim članom in somišljenikom priporočamo, da se teh lažipropovednikov enakopravnosti čisto nič ne boje, in ako jih kak mednarodni sodrug očitno pritiska, naj se obrnejo do centrale. Enakopravnost naj bi res veljala, ali ne samo za sodruga, ampak tudi za druge.

Društvo oficijantov c. kr. drž. železnice. Dne 13. januarja se je vršil ustanovni shod „Društva oficijantov c. kr. drž. žel.“ za podružnico Trst. Shod je bil dobro obiskan. Oficijanti so se združili v posebnem društvu, ker jih železniška uprava izrablja službeno skoraj brez izjeme za uradniška dela, in sedijo na mestih, ki so jih prej večinoma zavzemali uradniki. Ako jih rabi za uradniška dela, potem naj jih uprava, oziroma c. kr. ministrstvo tudi za to primerno odškoduje in jih postavi s plačo in stanovsko pozicijo v vrsto uradnikov v posebnem statusu do gotove plače. To doseči je namen društva, in je gotovo tudi pričakovati, da društvo doseže ta namen. Za predsednika je bil izvoljen oficijant Hochmüller, za podpredsednika Jestadt, za tajnika Sagadin in za blagajnika Lavrenčič.

Ustanovni shodi Z. J. Ž. Dne 2. februarja t. l. sta se vršila ustanovna shoda »Zveze jugoslov. železničarjev« za

Pustni torek: naš veliki ples!

podružnico Dutovlje in Rihenberg. Oba shoda sta bila nepričakovano mnogoštevilno obiskana in se je priglasilo in upisalo povsod do 30 članov. Več poročamo v prihodnji številki.

Dutovlje. — Na ustanovnem shodu podružnice Dutovlje Z. J. Z. so zbrali navzoči železničarji K 3'30, katera svota se je namenila podpornem fondu.

Kanal. Podružnica „Zveze jugoslov. železničarjev“ in podružnica N. D. O. za Kanal in okolico priredita dne 8. februarja t. l., to je na pustni torek, v prostorih hotela pri „Zlatem levu“ v Kanalu plesni venček. Začetek ob 7. uri zvečer. Svirala bo godba iz Kojškega. — Vstopnina za člane Z. J. Z. in N. D. O. K 1'50, za nečlane K 2'—. Dame proste. Vstop je dovoljen izven članov le povabljenim in po teh vpeljanim gostom.

Železničarjem! Priporočamo železničarjem v Trstu in tistim, ki prihajajo v Trst, gostilno članov N. D. O. v Trstu, ki se nahaja v bližini južnega kolodvora na vogalu ulice Ghega in Carradori.

Trst, državni kolodvor. — Sodrugi hite zdaj, da izlečejo še zadnje ostanke slovenskih železničarjev v Via Boschetto. Poseben v skladišču se trudijo in je postavljen zato poseben agitator, da prisili vsakega, ki je količjak ustrašljiv, da pristopi v njihovo organizacijo. Potem pa trobijo v svet, kako pristopajo železničarji v njih organizacijo. V resnici pa posameznike privlečejo vanjo le z največjim terorizmom. Zato je Z. J. Z. res lahko ponosna, ker se njeni člani vpisujejo iz lastne svoje volje, in ne mine skoraj dan, da bi se ne priglasil eden ali drugi železničar. Take člane pa, ki jih vlečejo za lase v organizacijo sodrugov, pa jim prav radi privoščimo, akoravno se nam reveži smilijo, da jim siloma vlečejo kronce iz žepa. Tako stoji sedaj po 1. februarju neki delavec v skladišču na državnem kolodvoru na straži in sili delavce, da naj se vpišejo v socialistično organizacijo. Dosti postrtnovalno je, da plača železničar mesečni prispevek samovoljno, naravnost boleti pa ga mora, da se mu siloma trga prispevek iz žepa in to še za organizacijo, za katero ne čuti njegovo srce.

Še enkrat povemo in kličemo slovenskim železničarjem! Ne bojte se socialističnih teroristov, in kdor ima željo vpisati se v organizacijo Z. J. Z., naj se mirno priglasí, mi bomo že poskrbeli, da se ne bo nikomur bati sodrugov, še manj pa, da bi koga kdo pritiskal vsled tega ali da bi se mu delala kaka krivica. Kdor opravlja pošteno svojo službo, mora imeti tudi mir pred strankarskim preganjanjem! Za to hočemo poskrbeti!

Z. J. Z. Ta mesec se je vpisalo že mnogo železničarjev v Z. J. Z. in s tem smo prekoračili število pol tisoča.

Divača. — Časi se izpreminjajo in tako tudi razmere različnih organizacij. In zakaj? Zato, ker je marsikdo izpoznal, da je zabredel na krivo pot in uvidel, da je v organizaciji — sicer s precejšnjimi žrtvami — pridobil morda nekaj trenutnega, ali ni premislil, da škoduje s tem celokupnosti slovenskih železničarjev. Gojili smo gada na svojih lastnih prsih.

Tako je zapihala danes za internacionalno organizacijo železničarjev na jugu precej ostra sapa. Slovenski železničarji so spoznali, da jim vendar le ne cveto v mednarodni organizaciji nebesa, ampak da

so tam le grobokopi slovenskega železničarja. Voditelji so od naših najhujših nasprotnikov plačani agitatorji, zato so nas tudi vedno bolj udruževali našemu narodu.

Zavedeli so se slovenski železničarji še o pravem času svojega položaja in so začeli premišljevat, kako dolgo bo še trajalo, da bomo še hlapi tujemu elementu, ki prodira vedno bolj in bolj v naše slovenske kraje in se masti ob bogato naloženi mizi, katero mu mi slovenski železničarji polnimo.

Upamo, da je o pravem času zapihala druga sapa, in le na slovenskih železničarjih je ležeče, da naše škodljivce, rdeče sodruge popihne iz površja. Čutijo to sapa še precej hudo in videti jih je po njih agitatorji kakor na potapljanju se barki potnika, ki se oprijeja jambora, v upanju, da se še reši gotovo svoje smrti.

Opčina. Dne 5. februarja t. l. napravijo sodrugi železničarji na Opčinah železničarski rdeči ples. Z ogorčenjem pa smo morali opaziti, da se predrznejo sodrugi žaliti slovensko prebivalstvo celo na Opčinah z nemškim jezikom, in so se celo predrznili poslati taka žaljiva vabila poznanim narodnim rojakom. To ni nič drugega, kakor hujskanje in zbadanje na domači slovenski zemlji. Upamo vsaj, da se nobeden zaveden Slovenec ne udeleži tega narodno izdajalskega plesa rdečkarjev. Odločno pa morajo zavrniti tako početje slovenski železničarji, ki še niso popolnoma zastrupljeni v svoji narodni zavesti, kajti isti si nočejo nakopavati na rame sovražstva od občinstva radi takega ravnanja nasproti slovenskemu občinstvu. Tukaj se zopet jasno kaže, da *internacionalni železničarji* niso drugzega, kakor *predstraža Bismarcka*.

Sežana. Kakor je že naznanjeno, vršil se je v nedeljo dne 30. t. m. ustanovni shod podružnice „Zveze jug. žel.“ Shoda so se udeležili vsi službe prosti železničarji, kar je najlepše znamenje, kako se upošteva ta zveza.

Veliko zadovoljnost pa moramo beležiti, da se tudi drugi Sežančani zanimajo za ta pojav, kar priča lepo število onih, ki so se udeležili tega shoda.

V lepih besedah nam je tovariš Škrjanec naslikal pomen Z. J. Z. poudarjajoč, da je le v tej organizaciji naš spas.

Tovariš Bufon pa nam je v daljšem govoru karakteriziral položaj, v katerem se nahaja slovenski železničar, pozivljajoč nas, da naj se združimo v močno armado, ki naj prepreči izpolnitev srčne želje Bismarkovih potomcev, kojim se še vedno sline cede po lepi naši Adriji.

Most, katerega so do danes podpirali Slovenci v taboru internacionalne, se bode razsul, kakor hitro vsi Slovenci spoznajo zmoto.

Po splošnem odobravanju, ki je sledilo govoroma obeh govornikov izvršila se je izvolitev odbora, ki se je pa že preje izbral in na shodu glasno potrdil.

Za N. D. O. je govoril tovariš Godnik. Tudi njegovim izvajanjem smo sledili vsi pazno in upati je, da se bode v najkrajšem času ustanovila podružnica N. D. O. v Sežani.

Po končanem zborovanju se je vršil ob udeležbi številnega občinstva plesni venček v restavraciji Gulč, in pevsko društvo „Zorislava“ nas je zabavalo z lepim petjem.

glavni cesti, katero sem si odločil, bilo mi je iz začetka prijetno, ali dolga hoja in zmerom hujša vročina me je skoraj popolnoma utrudila. Tudi želodec je zahteval svoje. Da se nekoliko oddahnem in pokrepčam, izbral sem si prijeten senčnat kraj poleg bistriga studenca. Tu opazim človeka, popotnika, vsega izmučenega in izstradanega. Usmiljeno mu ponudim del svoje južine, kar je z velikim veseljem in hvaležno sprejel. Okrepčavi se še s hladno studenčico, ga takoj vprašam, odkod prihaja, kako da se mu tako slabo godi in kako da se sploh imenuje.

Radoslav mi je ime, in odkod prihajam, ti tudi povem. In če ti je prav, povem ti takoj vse svoje dosedanje življenje. Ker si pa bil toliko prijazen, da si me okrepčal in mi sploh pomagaj, bi tudi jaz tebe vprašal, odkod ti, prijatelj, pribajaš in kako ti je ime.

„Prijatelj, tvoji želji prav rad ustrezem. Prihajam namreč iz bližnjega trga. Imenujejo pa me „Boljšo bodočnost“, in ravno to ime me je napotilo v tui svet. Ne vrnem se prej, dokler ne najdem prave poti in ne provčim sveta in vseh čudnih ovir do boljše bodočnosti.“

Izrekamo tem potom zahtalo vsem onim, ki so preplačali pri vstopnini kakor tudi vrlenu društvu za prijazno sodelovanje.

Rojančani in meščani!

Zahajajte v II. skladišče konsumne zadruga članov N. D. O. (ulica Miramar).

Protestni shod N. D. O.

v veliki dvorani „Nar. doma“ 23. januarja 1910.

Dr. Mandić je nadaljeval: Mi nimamo prav nič proti regnikolom, pač pa se obrača vsa ost našega protesta proti onim ljudem, ki bi morali delati razloček med padaniki avstrijskimi in italijanskimi. Tedaj, kadar bo avstrijska država klicala v vojake tudi regnikole, kadar bodo pošiljale avstrijske davčne oblasti tudi njim plačilne naloge, kakor jih pošiljajo nam, tedaj naj se pa postopa tudi z njimi enako kakor z nami. (Burno odobravanje!)

So pač v Trstu ljudje, ki nočejo razumeti, da morajo enakim dolžnostim odgovarjati tudi enake pravice. Le pogledite v našo okolico in videli bode vso silo posestnikov, ki obdelujejo svoje posestvo edino le zaradi davčnih oblasti, ker morajo plačevati toliko davka. Zato pa tudi pravimo: najprej delo domačinom, če bo pa dela dovolj, naj ga pa dobe drugi vsekako pa smo prvi mi! (Živahno odobravanje).

Komu naj velja naš protest? Mi hočemo, da bi vlada uvidela, da izhaja protest naravnost iz delavskih slojev. Zakaj tudi protestiramo ravno sedaj?

Trst se širi in se širi, vlada si prizadeva, da bi napravila iz Trsta velik emporij. Italijanom očitajo vladni krogi, da so nehvaležni vladi! Mi naj ji pa morda bodimo hvaležni, ker odpira nova skladišča za tujce, za nas pa ne!

Svobodna luka je nekaka republika sama za-se. Načeluje ji dvorni svetnik Minas, do katerega mi ne moremo imeti zaupanja in ga tudi nimamo. Slovenski delavci se naravnost prezirajo. In najboljše pri celi stvari je to, da Minas noče nikdar biti kriv, vedno se sklicuje na druge ljudi. To so razmere, ki se zde naravnost ne verjetne pošteno mislečemu človeku. In take razmere so pri državnem podjetju, kar je treba še prav posebno poudarjati. V svobodni luki vlada terorizem, a glavno besedo imajo socialisti. Kdor ni član njihove okrajne bolniške blagajne, ne sme dobiti dela v prosti luki. Seveda, samo, da se zliža denar v njihovo blagajno, za kaj drugega jim ni mar. Zato tudi ri čudno, da socialisti niso nikdar nastopili proti regnikolom, da, bili so celo odborniki kooperativi znanega Zolje.

O njih se nam ne zdi čudno to, pač se lahko čudimo na ves glas, da je uprava javnih skladišč mogla dopuščati kaj takega. V drugi državi bi bile take razmere naravnost nemogoče!

Take so bile razmere v prosti luki še pred pol letom.

„Ako hočeš, mi odgovori Radoslav, ti lahko jaz s svojo lastno izkušnjo mnogo pomagam.“

Prebredel sem že skoro celi svet. Videl sem vse ljudske navade in šege, slabosti in kreposti. Moji doživljaji, dragi prijatelj, so ti lahko v velik pouk, če me hočeš poslušati.

Moja povest, začne takoj Radoslav, je dolga in ni vesela. Rojen sem pod ubogo kmečko streho. Pokojni starši, reklo se jim je pri „Lužarju“, so im li poleg borne kočje tudi nekoliko polja, katero so prav pridno in marljivo obdelovali, tako, da pri nas ni nikoli primanjkovalo potrebnega vsakdanjega kruha, in tudi upnikov ni bilo, da bi hodili na vrata trkat. Jaz kot edini sin nisem žalibog nikdar v šolo zahajal, kajti takrat ni bilo toliko šol. Pri nas je sploh ni bilo.

Vse svoje dosedanje življenje sem to hudo občutil. Še kot mlad dečko sem pomagal svojim staršem po svoji moči vedno doma in na polju. Saj je bilo v resnici prijetno prinas.

Ali kolo sreče se je opotočilo. Hude vremenske nadloge so nam uničile zaporedoma vsako leto malodane vse pridelke. Davki so postajali zmerom bolj neznosni.

Socialni demokrati so imeli moč, če ne resnično, pač pa vsaj navidezno, zlasti po državnozborskih volitvah leta 1907, ko je ta njihova dozdevna moč dosegla vrhunec. Toda stvar se je kmalu zasukala. — Pri lanskih občinskih volitvah se je pokazalo, da je bila njihova moč res le samo navidezna in sedaj se je bolj bati Pagninija kakor pa Pitonija. N. D. O. čakajo še hudi boji s Pagninijem, tem hujši, ker igra z odprtimi kartami. Pred kratkim se je v prosti luki ustanovila „Lega di resistenza“, katere ost je naperjena naravnost proti slovenskemu delavstvu, in to je glavni povod, da se vrši današnji protestni shod. Stvar je tem nevarnejša za nas, ker ima Pagnini veliko zaslonbo, večjo, kakor bi kdo mislil, pri italijanskem časopisu in vladajočih krogih italijanskih, ker nastopa v imenu italijanstva.

Iz teh razmer je vzrastla naravna potreba za slovensko delavstvo, da pristopi v N. D. O. Socialna demokratična stranka tu ne pride v poštev, kajti oslabela je toliko, da je skoraj popolnoma brez vpliva, pač pa je treba obrabati vso pozornost na Pagninija, kajti o tem je vsakdo lahko prepričan, da bo deloval nato, da se bodo v prosti luki sprejemali tudi delavci iz italijanskega kraljestva.

Pred dobrim mesecem je bilo govora o oddaji del v prosti luki, ali naj jih še dobi Zolijeva trdka, ali pa naj jih odredi vlada sama v svojih rokah. Kakor hitro se je izvedelo to, je Pagnini hitel v prosto luko ter deloval nato, da se nastavi kot delovodje sami Italijani. In res je dosegel, da so bili nameščeni med 14 delovodj pri hangarjih sami Italijani.

N. D. O. je eden njenih glavnih namenov, da pomaga slovenskemu delavcu do kruha. Zato pa tudi danes tu najodločnejše protestiramo, da bi se Slovenci zapostavljali za Italijani, da, celo pred Italijani iz Italije! (Burno odobravanje. Viharni protesti!)

Pri sv. Andreju se dne 28. t. m. otvore nova skladišča, ki jih bo upravljala država, za katera je treba delavcev. Zato je ta otvoritev največje važnosti za naše slovensko delavstvo.

Tržaška okolica šteje veliko število delavstva, ki bi rado delalo, samo če bi našlo zasluzka. Ker pa zasluzka ne dobi doma, mora za njim od doma in tako se dogaja, da se mnogo našega delavstva izseljuje v Ameriko, ker doma ne dobi kruha. Po statistiki mestnega magistrata iz leta 1909 je v naši okolici prav malo posestnikov, ali celo tam, kjer se bavi prebivalstvo s kmetovanjem, zabajajo gotovo eden ali drug član rodbine na delo v mesto. Prav lahko rečemo, da je polovica delavcev v prosti luki okoličanov. Iz tega izhaja, da so okoličani odvisni od dela v mestu, ravno tako pa tudi, da jim pomagamo, da dobe dovolj zasluzka in kruha v mestu.

V mestnem svetu tržaškem so trdili nekateri mestni očetje, da prihajajo slovenski delavci v Trst le iz političnih nagibov, toda temu ni tako. Resnica je sicer da bi se Slovenci v Trstu, ako bi bili vezani edino le na porode v mestu, ne razvijali tako, kakor se razvijamo, ali res je pa tudi, da se delavstvo, proletarstvo zbira povsod tam, kjer se razvija industrija. Če se bo Trst razvijal še nadalje tako, kakor se je razvijal doslej, bo v 30 ali 40 letih do polovice slovenski.

Resnica je, da ne smemo delati nikake razlike, ko gre zato, da d lavstvo

Prodati ni skoraj bilo več kaj; pričeli smo dolge delati in smo se tolužili, da jih bomo že plačali, ko bodo boljše letine.

Ali kako smo se motili. Prihodnja letina bila je še slabša. Obresti od posojila je bilo treba plačati, davki so nam bili zaostajali, a vrhu tega so prišli še novi davki. Ni bilo druge pomoči za ubogega kmeta, ko misliti na novo posojilo. Tolažili smo se seveda, da bo pa prihodnje leto kaj boljše od prejšnjih. In takrat se nismo varali.

Prišla je lepa, zorna pomlad. S kakšnim veseljem smo polje obdelovali! — Vsako nedeljo in praznik sva se sprehajala s pokojnim očetom po polju in travnikih in sva hvalila mater zemljo, ker nam obeta tako bogato letino. S srečo v srcu in zadovoljna sva se vračala. In drugi dan sva še bolj zgodaj vstajala in delala še z večjim veseljem. Pa res, tisto jesen smo spravili bogate pridelke srečno pod streho.

Kar nam je preostajalo, smo m rali takoj prodati, da smo mogli poravnati velike obresti, davke in mnogo drugih stroškov. Ali slabo smo računali. Za ves preostali pridelek smo izkupili le toliko, da smo mogli zamašiti le najslabše vrzeli. Grozno

PODLISTEK.

Boljša bodočnost.

Spisal Jakob Purkart.

Preprost človek sem, siromak, in vendar mi pravijo „Boljša bodočnost“. Vrag vedi, zakaj se me je to ime prijelo. Morda zato, ker včasih na glas mislim in nisem labkomiseln. Kakor bi se hoteli norčevati iz mene, nadlegujejo me vsi: Znanci in prijatelji, siromaki in tudi bogatini me vedno izprašujejo, kdaj da sploh pride ona toliko zaželjena „Boljša bodočnost“. Sleve! Vsak je svoje sreče kovač, marsikdo si sam uničuje svojo srečo.

Če mi misli uidejo v preteklost, se žalostne povrnejo, da me spomnijo bridkosti, prebolelih in onih, ki mi še zdaj grenijo domno življenje.

Domislim se tudi čudne povesti, ki sem jo doživel.

Nekega lepega pomladanskega dne nabašem si potno torbico, oprimem se palice in jo mahnem v daljni svet, v tuje kraje, s trdnim sklepom, da se poprej ne povrnem, dokler ne najdem sredstva in poti do v resnici boljše bodočnosti. Po

dobi zaslužka. Vsakdo ima pravico do življenja, torej tudi vsakdo do zaslužka. Tako pravico imamo mi Slovenci tudi v Trstu, kakor jo ima vsak drugorodni delavec. Privatnemu kapitalistu nihče ne more zapovedati, kake delavce naj sprejme v svojo službo, ali drugače pa je z avstrijsko vlado, od katere imamo kot domačini vso pravico zahtevati, da izroči dela v njeni prosti luki in na državni železnici nam domačinom, Slovincem. Ako bo za nas kruha dovolj, ako ga bo nam, ki imamo pač pravico do njega, preostajalo, potem šele naj ga dobe tujerodci regnikoli! (Burno pritrdjevanje).

Nekaj moramo tu doseči! Saj dobro se nam ne zgodi nikjer, treba je povsod od pomoči. Tako tudi pri državni železnici, kjer razmere tudi niso najboljše, kar po sebi jasno kaže slučaj, ki se je zgodil predvčeršnjim, ko je bil pri sv. Andreju neki delavec zmerjan, ker je govoril s svojim tovarišem v slovenskem jeziku. — (Viharno ogorčenje). Ako se postopa tako na državni železnici, je to naravnost škandal in sramota! Če je ta slučaj resničen, potem vemo, kaj nam je storiti. Ako nam ne bo dajala država, kar nam gre po vsej naši pravici, potem naj nikar ne pričakuje od nas, da bi ji mi dali, kar ona zahteva od nas. (Viharno pritrdjevanje). Tiste, ki se zbirajo okrog zastave socijalne demokracije morebiti ugonobe, toda nas, slovenskih delavcev pa ne ugonobe nikdar! (Burno dolgotrajno odobravanje!)

Nadaljni govornik tov. Kranjc je poudarjal, da mora slovenski delavec priti do kruha, do katerega ima popolno pravico. Kar se je dosedaj dogajalo v stari luki in kar se še sedaj dogaja v njej, se nikakor ne sme goditi v novi luki pri Sv. Andreju. Slovenski delavci, ki nimajo dela, naj le gredo k sv. Andreju in naj zahtevajo dela! Energično je treba nastopiti, in uspeh ne bo izostal!

Tov. Križmančič je obžaloval, da na današnjem shodu ni bilo tudi razgovora o razmerah med zidarji in podajaci. Ali regnikoli so povsod enaki. Sama prepotentnost jih je, ko se preobjedo kruha. Vsekakor bo moralo slovensko delavstvo gledati nato, da bo zasedlo mesta, ki mu gredo, a zato je treba sloge, složnega nastopa.

Nato se je ob splošnem viharjem odobravanju sprejela sledeča, po tov. dr. Mandiču predlagana

RESOLUCIJA.

Z ozirom na to da je veliko domačih posebno slovenskih okoliščinskih delavcev tekom več mesecev v letu brez vsakega zaslužka v trenutku, ko se nametša od strani same državne uprave na delo take delavce, ki so pripadniki tujih držav; z ozirom na to, da se v kratkem izroči prometu nova prosta luka pri Sv. Andreju in da bo vsled tega postalo veliko povpraševanje po delavnih močeh; v svesti si, da so slovenski delavci večinoma domačini ali pa vsaj avstrijski državljani, ki plačujejo državi davek v krvi in denarju, izjavljajo slovenski delavci iz mesta in okolice zbrani na današnjem shodu N. D. O.

1. da odločno protestirajo proti dosedanjemu zapostavljanju slovenskih delavcev pri oddajanju dela in

2. da odločno zahtevajo posebno od c. kr. oblastnij, da vsaj pri onih delih, ki jih iste imajo v svoji lastni režiji, vpoštevajo v prvi vrsti domače delavce.

Državni in deželni poslanec dr. Rybář je izvajal, da so Slovenci imeli od tistega trenutka, ko so se začeli razvijati v Trstu, povsod najzagriznejše nasprotnike samo v tistih ljudeh, ki so se priselili od zunaj v Trst in tu hoteli zagospodovati, kakor hitro so se nekoliko ogreli. To so ravno regnikoli. Slovenci so se najprej morali bojevati z njimi na političnem polju. Regnikoli so bili najhujši protislovenski agitatorji, pri vsakih protislovenskih demonstracijah so imeli prvo besedo. Na gospodarskem polju njihovega nasprotstva do novjših časov ni bilo toliko čutiti. — V zadnjih časih pa se ni poostiril samo boj na političnem polju, pač pa se mu je tudi pridružil gospodarski boj. Slovenec v svoji domovini ne najde več kruha, mora v Ameriko. Drugod so te razmere popolnoma drugačne, drugod države vse drugače izpolnjujejo svoje dolžnosti napram svojim državljanom. Res je, da mnogo Slovencev služi svoj kruh naprimer v Nemčiji, ali tam jih samo trpe kot tujce, ker ni dovolj domačega delavstva. Pri nas pa dobivajo kruh tujci, domačini ga pa morajo iskati drugod. Mnogo velikih podjetij pri nas je v rokah regnikolov. Med njimi so preoblečeni častniki in inženirji tujih držav. Podjetje, ki gradi luko, je v regnikolskih rokah. Edini domačin pri tem podjetju je inženir Piani, drugi so regnikoli. Tako nas sleparijo Italijani. Avstrija bi pač ne smela vzgajati svojih najhujših sovražnikov v svoji lastni hiši. Zato pa najprej nam zaslužka, potem naj pride še le na vrsto tujec! (Burno odobravanje).

Nato se je še sklenilo:

1. Sprejeto resolucijo predloži deputacija 3 členov N. D. O., katere določi društveni odbor.

2. Poslanec dr. Rybář naj v zvezi s svojimi tovariši poslanci na Dunaju preskrbi zato, da se odpravijo nezdruge delavske razmere v prosti luki.

3. Slovensko delavstvo naj se polnoštevilno oklene N. D. O. Da bo vseh še popolnejši, naj se vstvari zveza vseh slovenskih delavcev v Avstriji, ki naj bi imela osrednje vodstvo na Dunaju ali v Pragi.

Ko je shod sprejel te predloge, je predsednik ter dr. Brnčič, zahvalivši se navzočim na veliki udeležbi, zaključil to velepomembno zborovanje.

DOMAČE VESTI.

Članom in nečlanom naznanje! Sklicuje se na oklic, priobčen na uvodnem mestu, naznanjamo, da so se sporazumno z odborom N. D. O. in strokovnim tajništvom določile uradne ure strok. tajništva tako: Ob delavnikih od 4. do 6. popoldne in od 7. do 9. zvečer, ob nedeljah

in praznikih pa od 10. do 12. dopoldne.

Uredništvo „Narodnega Delavca“ naznanja tem potom, da so uradni postori uredništva v prostorih »Narodne delavske organizacije« ulica Lavatoio št. 1, I. nad. Dopisi, namenjeni uredništvu, naj se nastavlja o strogo le na uredništvo, ne pa na posamezne odbornike, ali druge člane N. D. O. Osební pogovor je mogoč ob delavnikih od 9. do 12. ure dopoldne in od 7. do 8. ure zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 10. do 12. ure dopoldne. Dopisi, namenjeni upravnistvu, naj se pošiljajo le na upravnistvo in ravno tako tudi vse denarne pošiljatve, ker uredništvo ne prevzema zanje nikake odgovornosti.

Deputacija N. D. O. pri namestniku. V smislu sklepa protestnega shoda dne 23. prosinca je odšla deputacija obstoječa iz društvenih članov tov. dr. Brnčiča, tov. Kranjca in tov. Skalaka k c. kr. namestniku, da mu izroči na imenovanem shodu sklepno resolucijo, katero priobčujemo v današnji številki. Namestnik (Dalje na četrti strani.)

Slovani! Tovariši!

Dajam Vam naznanje, da sem odprl

„novo slovensko“ BRIVNICO

v ulici del Bosco št. 1.

vogal Piazza Barriera vecchia

Toplo se priporočam slav. občinstvu za mno gobrojen obisk. Jamčim za čisto in dobro po strežbo.

S spoštovanjem Miroslav Kovačič, brivec.

Književne novosti:

GREGOR JO: Poezije, zv. IV. K 2-20
vezano „ 3-20
GOVEKAR: „Dobra gospodinja“,
gospodarska knjiga za naše mlade
gospodinj, vezano „ 2-80
„štiri ruske slike“, povesti „ -60
BENEŠ: „Brodskovski odvetnik“. „ 1-50
Kip Gregorčiča „ 4-—

Vsakovrstne mašne knjige po raznih cenah.

NOVOST! NOVOST

Nakiti za dvorane in vrte pri zabavah

v belo-modro-rudeših barvah, komad po 4 metre dolg stane po 40, 50, 60 in 80 vinarjev. Vse te knjige, papir in potrebščine se dobivajo v

Slovanski knjižarni in papirnici Josip Gorenjec

TRST. — Ulica Valdirivo 40.

Članom N. D. O. pozor!

Poslužite se vsi ur in zlatanine

v ulici del Rivo 26

Velika zaloga žepnih in stenskih ur ter vsakovrstne zlatanine. Izvršuje vsako popravo, ter jamči za 2 leti.

Članom N. D. O. so znižane cene.

udani **Alojz Povh, urar.**

Člani „N. D. O.“! Pozor!

V trgovini jestvinami

ANTON ŽERJAL, v ulici BELVEDERE št. 3.

in v Filijalki **A. ŽERJAL**, v ul. Commerciale št. 18. dobite vsi K 1.— blaga zaston ako nakupite za K 50.— blaga. Na zahtevo pošlje blago na dom.

Telefon št. 699.

Telefon št. 699.

Dalmatinska gostilna

(Trattoria dalmata)

TRST, ul. Coroneo 3, TRST

Prva zaloga Viškega in Omiškega vina prve vrste in

Češko Budjeviško pivo.

Cene:

Vino Viško Opollo po št. 72 liter

„ črno Omiško „ „ 64 „

„ belo Jvandalec „ „ 80 „

Pivo Budjeviško „ „ 56 „

Domača kuhinja je vedno pripravljena z mrzlimi in gorkimi jedmi. Za jutraj du-najske in kranjske klobase prve vrste.

Toplo se priporoča

SIME BAUS.

Filip Ivanišević

: zaloga dalmatinskega vina :

lastni pridelek v Jesenicah pri Omlju

v ulici Valdirivo 17 (Telefon 1405)

v kateri prodaja na malo in veliko. — Nadalje priporoča slav. občinstvu svoje gostilne „Al' Adria“ ul. Nuova št. 11 in „Al' fratelli dalmati“ ulici Zudecche št. 8 v katerih toči svoja vina I. vrst.

Podpisani priporoča sl. občinstvu svojo

:: žganjarno ::

ulica Petronio številka 1.

A. B.

Tovariši N. D. O.

Veliko zalogo klobukov, dež-nikov, kravat, nogovic itd.

je odprl naš rojak

K. CWENKEL

TRST, CORSO ŠT. 32

Ker je to edina slovenska trgovina te stroke, priporočamo jo Vam v obisk. — Svoji k svojim!

Zaloga likerjev v sodčkih in butilkah

Jakob Perhac

TRST — Via delle Acque — TRST

Veliki izbor vsakovrstnih najljepših in starih vin v butilkah. Postrežba točna. Cene zmerne. Se priporoča svojim rojakom za naročbe bodisi na debelo ali na drobno za razne slavnosti, poroke, krste, družinska pogoščenja itd. Za poletni čas se priporoča malinovec in tamarindo.

Podpisani priporoča sl. občinstvu svojo

dobroznano žganjarno

v ulici Miramar 1, nasproti kolodvora južne železnice, kjer toči najpristnejši kranjski brinjevec, vipavski tropinovec in prve vrste slivovec itd. Ima na razpolago tudi razne sirupe in druge likerje.

Ferdinand Pečenko.

Podpisani naznanja sl. občinstvu, da je prevzel

pekarno in sladščičarno

Campo Belvedere št. 2

kjer ima na razpolago trikrat na dan svež kruh in razne sladščiće, potice itd.

Udani **Filip Trobec.**

KUPUJTE VSI

Kolinsko kavino primes!

Novo pogrebno podjetje

se je preselilo v Corso št. 49. (vogal Trg Goldoni).

Zaloga oprave ulica Massimo D'Azeglio št. 18.

Prireja pogrebe od najprostejše do najelegantnejše vrste v odprti, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebnih za mrliča, kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene rakve: čevlje, vence in umetnih cvetlic, kovine, porcelana in perl.

Bogata zaloga: VOŠČENE SVEČE.

Cene nizke, da se ni bati konkurence.

Za slučaj potrebe se uljudno priporočajo

Telefon št. 1402

HENRICH STIBELJ in drugi.

AUSTRO-AMERIKANA - TRST

Redna brzoplovba mej Trstom, Italijo, Grško, Severno in Južno Ameriko.

Prvi odhodi iz Trsta:

19. januarja parnik „Oceana“ Novi-York via Patrasso-Palermo.

3. marca parnik „Columbia“ v Buenos-Aires via Almeria-Las Palmas.

Veliki transatlantski parniki z dvojnim vijakom, preskrbljeni z obširnimi in luksoznimi inštalacijami, za potnike I. in II. razreda. — Marconijev brzojav.

Za informacije se je oglašiti pri ravnateljstvu v Trstu, ulica Molin Piccolo št. 2. ali pa h kateremu si bodi agentu ali korespondentu družbe.

Konsumna zadruga N. D. O.

Prodajalne: ulica Bosco 17.

II. ul. Miramare

:: Telefon: št. 23-21. ::

III. v Škednju.

Čisti dobiček tega Vašega prvega go-spodarskega podjetja je namenjen le Vam in Vaši sveti stvari!

je sprejel deputacijo zelo prijazno. Deputacija je pojasnila namestniku razmere v prosti luki in stališče, katero zavzema v tej zadevi narodno delavstvo, da nima prav čisto nič protidrugorodnemu delavstvu, pač pa, da zahteva, da pred vsem da zaslužka domašim delavcem, potem šele tujcem, ne pa, da bi se domašini prezirali in odrivali; protežirali pa tuje-neavstrijci. Po dolgi konferenci je namestnik obljubil, da bo proučil naše zahteve, in je tudi zagotovil deputacijo, da se ugotovi vsaj nekaterim točkam našega memorandum. Obljubil pa je še prav posebej da se bodo zahteve našega delavstva upoštevale v novi luki pri Sv. Andreju.

Socialno-demokratska blamaža.

Strahovit je bil udarec ki so ga doživeli socialisti s svojim memorandumom v zadevi zboljšanja razmer delavstva v prosti luki. Niti ena točka, da, niti pičica njihovih zahtev se ni upoštevala, pogoreli so prav do tal! Najlepše pa je to, kar sledi! Ko so uvideli socialisti, da je ves njihov trud zastoni, so se kratkotalno polastili memorandum, ki ga je predložila N. D. O. in s katerim je dosegla vsaj delno zboljšanje neznosnih razmer v prosti luki! Verujemo, da je zabolelo prav do kosti socialistični kolovodje, ko so morali spoznati, da jih je pustila vsa njihova modrost na cedilo, ho pa pomagati si vsaj znajo. Saj ni drugega treba kakor pet prstov, in memorandum N. D. O. je last prečastite socialne demokracije. Saj pravimo: kdor zna, pa zna in sodrugi v ul. Boschetto so se prav hitro navadili dreti kravo s svetlom!

Za zasluge! V raznih listih smo čitali sledečo velesnačilno dogodbico, kateri bi se morda našla kaka podobnata tudi med gotovimi ljudmi tudi v Trstu. Bilo pa je takole: V Podmoklih na Čiškem so imeli socialni demokrati zborovauje, katerega se je udeležil tudi socialnodemokratski državni poslanec Reitzner. Temu možaku je neki delavec Moka očital, da je sprejel od zastopnika Thunove pivovarne v Dečinu denarno darilo za svoje — zasluge! Sodrug poslanec Reitzner je tožil Moko radi žaljenosti časti, a sodišče je obtožence oprosti o, ker je dokazal resničnost svoje trditve. Reitzner je moral plačati sodne stroške. Kake so bile zasluge sodruga državnega poslanca za pivovarno grofa Thuna, se seveda ne ve. Najbrž ga pivovarna ni plačala zato, da bi bil zahteval zboljšanje delavskih plač.

Veselični odsek N. D. O. ima jutri (nedelja) ob 3. popoldne jako važno sejo v društvenih prostorih.

Za stavkujoče v Puli. Pri trdki Matellich v Puli je izbruhnila stavka. — Stavkujoče delavstvo, ki je u članjeno v Narodni radniški organizaciji, je silno potrebno podpore. Zato se obračamo tem potem na vse narodno delavstvo in njegove prijatelje, da se spomnijo zlasti ob priliki raznih narodnih prireditve svojih delavcev - sotrpinov. — Zlasti bi priporočali to udeležnikom velikega plesa, ki ga priredi N. D. O. na pustni torek v Narodnem domu. Seveda pa je želeli, da se tudi s cer spominjamo tovarišev v Puli. Tozadevna darila sprejema N. D. O. Izkaz darovalcev priobčimo v „Nar. Delavcu“.

Zeleno-belo-rdeča internacionala se je pokazala v četrtek, dne 3. t. m. v vsej svoji časti in slavi. V svojih društvenih prostorih v ulici Boschetto so naivni socialisti sklicali shod delavcev iz proste luke v zadevi znanega memorandum. V razpravi se je oglasil tudi delavec, ki je le za silo lomil italijanščino. Mož je pač govoril, kakor mu je zrastel jezik. In kaj se je zgodilo! Zasramovali so ga na vse mogoče načine, norčevali so se iz njega njegovi lastni internacionalni bratci, kričali so mu, da naj rajši molči, ako ne zna italijanski. Ker je pa mož le hotel povedati, kar si je namislil, so ga začeli prerivati in suvat, dokler ni odnehal. Torej ne kruh, ne zaslužek, temveč italijanščina je prvo, kar je treba socialnim demokratom! No, naj le krmijo svoje ljudi z italijansko-narodnim šovinizmom, slovensko delavstvo, kar ga še imajo bo vsaj tem prej uvidelo, da zanj ni mesta pri zeleno-belo-rdečih internacionalcih!

Naročnikom.

Kdor ni še plačal naročnine „Narodnega Delavca“ naj stori to čimprej, sicer smo primorani vsem onim, ki so zaostali z naročnino, ustaviti naš list!

UPRAVNIŠTVO.

Tovariši, Slovenci, podpirajte naš list!

Odgovorni urednik: ŠTEFAN KOS.
Lastnica in izdajateljica: NARODNA DELAVSKA ORGANIZACIJA v Trstu.
Tiska: TISKARNA „EDINOST“ v Trstu.

Pekarna in slaščičarna

Benedikt Šuban

TRST, - ulica dell'Istria št. 12. - TRST

je preskrbljena s kruhom lastnega izdelka ter veliko izbero vsakovrsne moke in mandorlate najboljše vrste. Svež kruh 3-krat na dan.

Postrežba na dom

— Pekarna i slaščičarna —

Josip Pahor - Trst

ulica Madonnina št. 39.

ima na razpolago slav. občinstva 3-krat na dan svež kruh lastnega izdelka, vsakovrstno moko, raznovrstne sladščiće in izdeluje najboljše bliskote. — Sprejema naročila za torte, pince, potice itd., ter postreže na dom. Telefon št. 1190.

Josip Stolf

mizarski mojster, TRST, ulica Belvedere št. 8. izdeluje vsakovrstna mizarska dela

Podpisani priporoča sl občinstvu in čla nom „N. D. O.“ svojo

Pekarno, slaščičarno in tov. biškotov

v ulici del Belvedere št. 57.

kjer ima na razpolago

vedno svež kruh

raznovrstne sladščiće in najfinejše likerje. Sprejema tudi naročila za torte, potice pince itd. Udani

LOVRENO REBULA.

Na novo urejena

: Pekarna Karol Trošt :

TRST, - Campo S. Giacomo št. 20. - TRST

(nasproti cerkve sv. Jakoba)

ima na razpolago vedno svež kruh, vsakovrstne sladščiće, čokolado itd., kakor tudi najfinejše likerje.

„TRŽAŠKA POSOJILNICA IN HRANILNICA“

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Piazza della Caserma št. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši.
(Vhod po glavnih stopnicah). — TELEFON št. 952.

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po

4 1/2 %

Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 K. Posojila daja na vknjižbo po dogovoru 5%—6%, na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2, in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru.

Uradne ure: od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—5. popoldne.

Izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Ima najmoderneje urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne pušice, s katerimi se najuspešneje navaja štediti svojo deco.

Poštno-hranilnični račun 816'004.

.. Vsi Slovenci v slovensko trgovino! ..

V. DOBAUSCHEK

TRST, ul. Giosuè Carducci 11 (prej ul. Torrente), TRST.

Za zmanjšanje v kratkem času svojo sedanjo veliko zalogo blaga, odločil sem se

vse cene zelo znižati,

Obleke za moške in dečke, suknje: Paltò, Ulster, Raglan, jopice, zimске jopice (sacchettoni), telovnike, hlače, jopice, spodnje hlače, srajce, nogovice, rokavice, čepice itd.

Izgotavljajo se moške obleke po meri od K 28—80 in z dostavljenega lastnega blaga t. j. samo delo K 16, 18 in 20. :::: **Časna krojačnica.**

Govori se slovensko.

.. VELIKA IZBIRA ..

raznovrstnih oblek za moške, ženske in otroke. . . .

Bohinec & Co.

Via delle Torri 2 - TRST - Via S. Lazzaro 17 (za cerkvijo sv. Antona nov.)

Za zimo lepe in dobre suknje, kožuhe itd.

— Priznane nizke, stalne cene. —

POZOR! Člani N. D. O. dobijo poseben popust.

Delniška glavica:

K 10,000.000.

Telefon 19-95.

OSREDNJA BANKA

ČEŠKIH HRANILNIC

Vlog okoli:

K 100,000.000

Naslov za brz.: SPOROBANKA

Podružnica v Trstu — Piazza del Ponterosso 3.

4 % vloge na knjižice.

MENJALNICA. — BANČNO TRGOVANJE VSEH VRST. — Centrala denarnih

zavodov avstro-ogrskih. — Izdaja sirotinsko-varne 4% bančne obligacije.

Premijene vloge

4 3/4 %

-- JADRANSKA BANKA v TRSTU --

Via della Cassa di Risparmio št. 5 (lastno poslopje).

KUPEJE IN PRODAJA
VREDNOSTNE PAPIRJE
(RENTE, OBLIGACIJE, ZASTAVNA PISMA,
PRIJoritete, DELNICE, SREČKE i. t. d.)

VALUTE IN DEVIZE
PREDUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGO
LEŽEČE V JAVNIH SKLADIŠČIH.

Eskompt menic in inkaso, borzna naročila
SAFE-DEPOSITS

Promese k vsem žrebanjem. — Zavarovanje srečk.

Menjalnica

4 1/4 %

VLOGE NA KNJIŽICE.
— TEKOČI IN ŽIRO RAČUN —
VLOŽENI DENAR OBRESTUJE

SE OD DNE VLOGE DO DNE VDIGA. : : :
STAVBNI KREDITI - KREDITI PROTI
DOKUMENTOM VKRCANJA. — —

Uradne ure: 9 — 12, 2-30 — 5.30. — Brzjavlj.: „JADRANSKA“ — Trst. — Telefon: 1463 in 973.